

NÅR SINDSSYGDOMMEN RAMMER – HISTORIER FRA ARKIVET

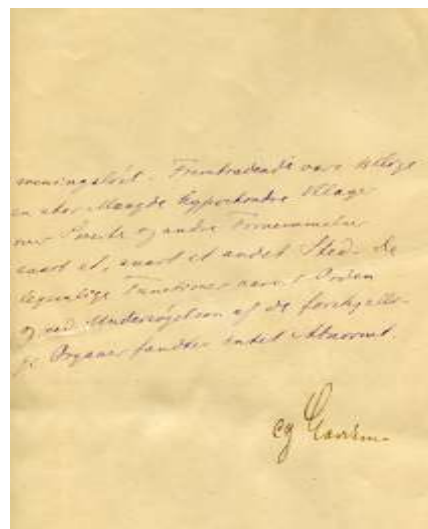
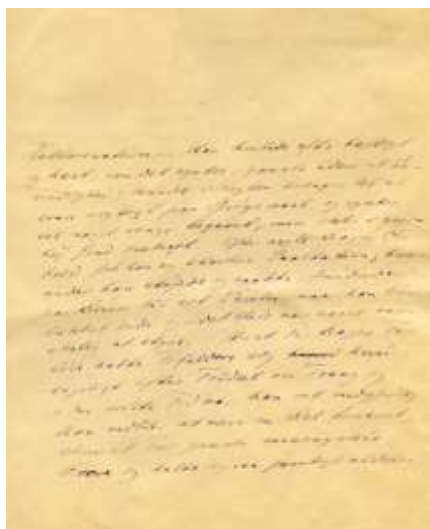
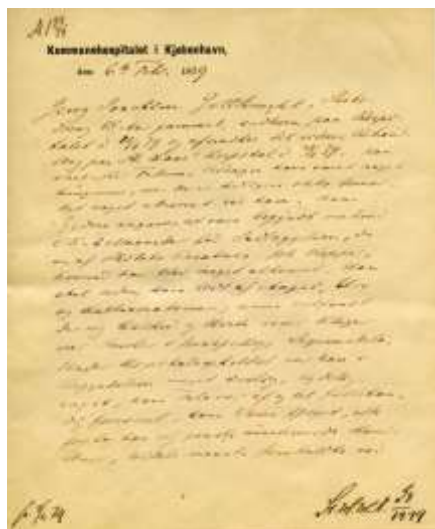
Den unge skibskok fra Frederikshavn

Den 28. april 1863 blev der i Frederikshavn født en dreng ved navn Georg Joachim Gottknecht – en dreng, hvis fremtid skulle vise sig at blive noget turbulent.

Georgs far, skomager Gotlieb Johan Joachim Gottknecht, blev født i Mecklenborg i Tyskland den 7. april 1837 og kom til Danmark i 1856. Efter at have opholdt sig i forskellige kommuner tog han i 1857 bopæl i Frederikshavn, hvor han mødte den unge Kirstine Marie Christensen. Den 12. september 1858 blev de to gift, og fem år senere fødte Kirstine Marie en søn, Georg.

Georg boede hos sine forældre i Frederikshavn, indtil han som 15-årig begyndte at fare til søs. Et valg der formentlig var årsagen til den svære skæbne, som han herefter gik i møde.

Den 9. januar 1879 blev Georg afmønstret fra dampskibet *Fyen*, hvor han i den seneste tid havde haft beskæftigelse som messedreng. Afmønstringen skete som følge af en sygdom, som Georg havde pådraget sig under sejladsen. Den 11. januar blev Georg indbragt til Kommune Hospitalet i København af sin far Gotlieb.

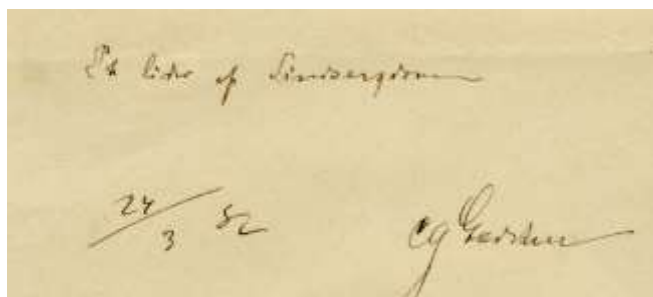
Overlægen på det københavnske kommunehospital udarbejdede den 6. februar 1879 denne lægeerklæring, som ses ovenfor. I erklæringen oplyses det, at Georgs sygdom er opstået ombord på skibet, cirka 5-6 måneder inden han blev indlagt på hospitalet. Det fortælles at sygdommen formentlig er opstået, da en anden fra skibets besætning blev ramt af Kopper, hvilket skulle have gjort et stort indtryk på den kun 15-årige Georg. Siden denne oplevelse led Georg af angst, uro og hallucinationer, og senere også hæshed og hoste. Georgs opførsel under indlæggelsen bliver ligeledes beskrevet i denne skrivelse. Der står:

Han skriver i brevet at han er ked af at være på fattiggården i sine unge år, da han nu af lægen er blevet erklæret rask. Han beder derfor sine forældre om at anmode bestyrelsen for Frederikshavns fattigvæsen om sin hjemsendelse. Han slutter sit brev med disse ord:

*"... hvis i ikke vil have mig Hjem saa om i ikke vil sende Resten af mit Tøj og mine Fransk Træsko og min Pibe og nogen Penge til at faa mine Sko forsaalt med da Bonden er ved at gaa ud, nu er det det sidste Brev jeg skriver, fra Eders hengivne Søn."*²

Til Georgs held vælger hans far at skrive til bestyrelsen for Frederikshavns fattigvæsen allerede tre dage efter, Georg afsendte sit brev. Gotlieb anmoder i dette brev bestyrelsen om, at Georg bliver sendt hjem. Han skriver ligeledes, at han vil sørge for Georg, indtil han finder en passende beskæftigelse til ham. Alt tyder altså, på dette tidspunkt, på en lykkelig afslutning for Georg – men sådan skulle det imidlertid ikke gå. I 1882 er Georg atter tilbage på havet. Her gør han tjeneste på dampskibet *Regina* som skibskok. Allerede den 19. marts må Georg dog atter forlade sit hverv til søs. Han går i land i København, hvor han afhentes af sin far, som kun tre dage senere må se sin søn blive indlagt på Købehavns Kommune Hospital, som igen, for nu tredje gang, bliver erklæret sindssyg.

Georg opholder sig på kommunehospitalet fra den 21. til den 28. marts 1882, hvorefter han igen så vidt vides bliver udskrevet. Det sidste spor af Georg, som vi finder i arkivet, er nemlig en regning for dette ophold, som lyder på 8 kroner. Hvilken skæbne, der herefter tilfalder Georg, finder vi ikke svar på i arkiverne, ikke her i Frederikshavn i hvert fald. Mange spørgsmål om Georgs videre liv må derfor stå ubesvaret hen. Fik han nogensinde overvundet sindssygdommens tag i ham? Formåede han at skabe en tilværelse, som ikke var afhængig af fattigvæsnets underhold? Søgte han atter nye eventyr til søs? Eller måtte den unge skibskok fra Frederikshavn leve resten af sine dage på fattiggården, stemplet som sindssyg?

Cand. Mag. Louise Haslund, Frederikshavn Stadsarkiv 2016